

ساحران

کلیدواژه: حضرت موسی علیه‌السلام، ساحران، فرعون، غیب .
پرسش: ساحران از کجا فهمیدند، در آینده فرزندی متولد خواهد که دشمن فرعون می‌شود، آیا آنان غیب می‌دانستند؟
پاسخ:

فهرست مندرجات

۱ - مطالبی درباره ولادت حضرت موسی
۱.۱ - نکته اول

۱.۱.۱ - سخن خداوند متعال

۱.۱.۲ - استدلالی بر آیه فوق

۱.۱.۳ - استدلالی بر جمله قَوْحَدْنَاهَا...

۱.۲ - نکته دوم

۱.۳ - نکته سوم

۲ - بانویس

۳ - منبع

مطالبی درباره ولادت حضرت موسی

آنچه را که از آیات قرآن در مورد ولادت حضرت موسی - علیه‌السلام - و با خبر شدن ساحران از این ولادت، می‌توان فهمید این است که:

← نکته اول

۱. براساس آیات قرآن و روایات، تا قبل از رسالت و بعثت پیامبر اسلام - صلی‌الله‌علیه‌وآله - شیاطین با نفوذ در لایه‌های عوالم بالاتر، برخی اطلاعات و حوادث آینده را از فرشتگان استراق سمع می‌کردند که بعد از آن این توان از آنها سلب شد.

← سخن خداوند متعال

قرآن کریم در این باره چنین می‌فرماید: «و اینک ما آسمان را جست‌وجو کردیم و همه را پر از محافظان قوی و تیرهای شهاب یافتیم! و اینکه ما پیش از این به استراق سمع در آسمان‌ها می‌نشستیم؛ اما اکنون هرکس بخواهد استراق سمع کند، شهابی را در کمین خود می‌یابد!»
[۱] جن (۷۲) آیه ۸ و ۹؛ «وَ اَنَا لَمَسِّنَا السَّمَاءَ قَوْحَدْنَاهَا مُلْتَتٌ حَرَسًا شَدِيدًا وَ شُهَبًا • وَ اَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدٌ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْمَعِ الْآنَ يَجِدْ لَهٗ شِهَابًا رَصَدًا».

← استدلالی بر آیه فوق

از این آیه چنین برمی‌آید که پیش از این جنیان به‌سوی آسمان صعود می‌کردند و اخبار آینده را مخفیانه از ملانکه می‌گرفتند و به ساحران و کاهنان منتقل می‌کردند؛ چون چنین می‌کردند، خداوند راه آنان را بست و هر وقت اراده نمایند به آسمان صعود کنند به تیر شهاب رانده می‌شوند.

[۱] بانوی اصفهانی، سیده نصرت امین، مخزن العرفان در تفسیر قرآن، ج ۱۴، ص ۱۴۳، نهضت زنان مسلمان، تهران، ۱۳۶۱ ش.

← استدلالی بر جمله قَوْحَدْنَاهَا...

از جمله « قَوْحَدْنَاهَا مُلْتَتٌ حَرَسًا » استفاده می‌شود که قبل از نزول قرآن کریم و بعثت رسول اکرم - صلی‌الله‌علیه‌وآله - این چنین نبوده؛

یعنی هر وقت افرادی از جن می‌خواستند استراق سمع کنند، به **عالم ملکوت** و فرشتگان نزدیک شده و یا تماس بگیرند، مانعی برای آنها وجود نداشت، و می‌توانستند **حوادث** مهم و غیر مهم جهانی را از نزدیک شدن به **فرشتگان** بفهمند؛ اما از هنگامی که آیات **قرآن** نازل شده، از جمله حوادث و تغییراتی که در **جهان** رخ داده، این است که نوع **جن** و افرادی از جن و **شیاطین** که در گذشته می‌توانستند از نزدیک شدن به **فرشتگان** اخباری کسب کنند، پس از نزول قرآن برای قدسیان عالم ملکوت و فرشتگان نگهبانانی بسیار گماشته شد که حدود فرشتگان را فراگرفته، هیچ سنخ از **حوادث** جهانی را شیاطین نمی‌توانند استفاده نمایند.

[۱۲] حسینی همدانی، سیدمحمدحسین، انوار درخشان، ج ۱۷، ص ۱۲۰، کتاب‌فروشی لطفی، تهران، ۱۴۰۴ ق.

← نکته دوم

۲. جن و شیاطین هنگامی که **اخبار** و اطلاعات را از فرشتگان می‌گرفتند، به **دوستان** خود که همان **ساحران** باشند منتقل می‌نمودند؛ و شیاطین به دوستان خود مطالبی مخفیانه القا می‌کنند؛

[۱۳] **انعام (۶)**، آیه ۱۲۱؛ «... وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ...»
«آیا به شما خبر دهم که شیاطین بر چه کسی **نازل** می‌شوند».

[۱۴] **شعراء (۲۶)**، آیه ۲۲۱؛ «هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ».

← نکته سوم

۳. علم و آگاهی به **غیب** مراتبی دارد، این که قرار است پیامبری در آینده متولد شود و بساط **سلطنت** فرعون را برچیند، موضوعی نبود که از اسرار باشد و امکان دریافت آن از طرف جنیان ممکن نباشد. این قضیه می‌تواند مانند این خبر باشد که امروزه نیز انسان‌ها و همچنین جنیان و شیاطین می‌دانند که در **آخر الزمان** **منجی** ظهور خواهد کرد. اما دقیقاً در چه زمانی و با چه خصوصاتی این به تفصیل برای همه روشن نیست. داستان **ولادت موسی** نیز به اجمال می‌تواند از طریق جنیان به افراد **ساحر** منتقل شود؛ اما دقیقاً در چه تاریخی و یا در چه خانواده‌ای مشخص نیست؛ از این‌رو است که **فرعون** دستور به جلوگیری از انعقاد چنین نطفه‌ای می‌دهد.

۴. البته این خبر می‌تواند از طریق اخبار و کتاب‌های آسمانی گذشته باشد؛ چنان‌که در مورد خبر رسالت پیامبر **اسلام** - صلی‌الله‌علیه‌وآله - چنین اتفاق افتاده است که در کتاب‌های آسمانی پیشین، مژده **رسالت** پیامبری به نام **احمد** پیشاپیش داده شد.

پانویس

۱. **جن (۷۲)**، آیه ۸ و ۹؛ «وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مَلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا • وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْمَعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شَيْهًا رَّصَدًا».
۲. **بانوی اصفهانی**، سیده نصرت امین، مخزن العرفان در تفسیر قرآن، ج ۱۴، ص ۱۴۳، نهضت زنان مسلمان، تهران، ۱۳۶۱ ش.
۳. **حسینی همدانی**، سیدمحمدحسین، انوار درخشان، ج ۱۷، ص ۱۲۰، کتاب‌فروشی لطفی، تهران، ۱۴۰۴ ق.
۴. **انعام (۶)**، آیه ۱۲۱؛ «... وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ...».
۵. **شعراء (۲۶)**، آیه ۲۲۱؛ «هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ».

منبع

[پایگاه اسلام کوئست](#).

رده‌های این صفحه : [تاریخ انساء](#) | [حضرت موسی](#) | [قصص قرآنی](#)